

Debreceni Ítéltábla
Bf.IV.215/2021/14.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2021. június 29. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

v é g z é s t :

A különösen jelentős értékre elkövetett lopás büntette és más bűncselekmények miatt indított büntetőügyben, a terheltet érintő perújítási eljárásban az ügyészégi és a védelmi fellebbezéseket elbírálvá az Egri Törvényszék 2021. február 19. napján kihirdetett 10.B.6/2020/70. számú ítéletét helybenhagyja azzal, hogy a terhelt személyazonosító okmányának száma ...

I n d o k o l á s

[1] Az Egri Törvényszék a 2021. február 19. napján kihirdetett – perújítási eljárásban hozott – 10.B.6/2020/70. számú ítéletével hatályon kívül helyezte az Egri Törvényszék 14.B.272/2010/44. számú, illetve a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2.Bf.365/2012/20. számú – 2013. március 7. napján – jogerős ítéletének a III. r. terheltet érintő rendelkezéseit és őt bűnösnek mondta ki lopás büntetében [a Büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban Btk.) 370. § (1) bekezdés, (6) bekezdés a) pont], 2 rb. csalás büntetében [Btk. 373. § (1) bekezdés és (5) bekezdés a) pont], továbbá 7 rb. bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont]. A terheltet ezért – halmazati büntetésül – 3 év 6 hónap börtön fokozatú szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte, míg 1 rb. jövedékkel visszaélés büntette [az 1978. évi IV. törvény (rég. Btk.) 311. § (1) bekezdés (3) bekezdés a) pont] miatt emelt vád alól felmentette. Rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének legkorábbi időpontjáról, az előzetes fogvatartásban és a bűnügyi felügyeletben töltött idő beszámításáról. Kötelezte a terheltet, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül fizessen meg a ... Rt. magánfél részére 415 870 779 forintot, és 2004. január 12. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes kamatát, továbbá a Magyar Államnak – külön felhívásra – 900 000 forint illetéket. Egyebekben a magánfél polgári jogi igényét egyéb törvényes útra utasította. Kötelezte a terheltet 14 500 forint bűnügyi költség megfizetésére, megállapítva, hogy a megismételt eljárásban felmerült 407 458 forint bűnügyi költséget az állam viseli.

[2] Az ítélet ellen az ügyész a terhére elsődlegesen a perújítás elutasítása, másodsorban a kiszabott büntetés súlyosítása érdekében jelentett be fellebbezést.

[3] A terhelt és a védő kizárólag a polgári jogi igény egyéb törvényes útra utasítása végett éltek jogorvoslással, nem támadva a tényállást és az ítélet egyéb rendelkezéseit sem.

[4] A ... Fellebbviteli Főügyészség a számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta, míg a védelmi jogorvoslatokat nem tartotta megalapozottnak. Kiemelte, hogy 2021. január 1. napját követő eljárási szabályok változása folytán a távollévő terhelt tartózkodási helyének ismertté válására alapított perújítási ok esetében – a főszabály alóli kivételként – a tárgyaláson jelenlévő terhelt korlátozás nélkül indítványozhatja bizonyítás felvételét [a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban Be) 646. § (6) bekezdés a) pont], ezért a 2021. január 1. napja előtt megkezdett, de 2021. január 1. napja után befejezett perújítási eljárásban a terhelt személyi és egészségügyi állapotára folytatott igazságügyi szakértői bizonyítás törvényes. Ugyanakkor hangsúlyozta, hogy a bizonyítási eljárás döntő része a személyi körülményekre és a terhelt általános egészségi és elmeállapotára folyt. Ennek eredménye azonban – álláspontja szerint – a releváns időszakra (elkövetési idő és az alapeljárás időszaka) semmilyen állapotváltozást nem eredményezett, amely a büntetés kiszabásakor korábban már értékelt enyhítő körülmények átértékeléséhez vezethetett volna. Az alapügyben eljáró bíróságok a terhelt javára értékelték idősebb életkorát (akkor 64. év), valamint az ezzel együtt járó testi és szellemi állapotával kapcsolatban rendelkezésre álló okirati bizonyítékokat. A terhelt fiának betegsége kapcsán azt az álláspontot foglalta el, hogy az alapeljárásban az ezzel kapcsolatos dokumentumok bemutatásra kerültek, ezért ez sem értékelendő olyan új körülményként, amelynek hatása lenne a büntetés kiszabására. Utalt továbbá arra, hogy a terhelt munkásságával kapcsolatos kitüntetés – amit az elsőfokú bíróság a terhelt javára értékelt – nem vehető figyelembe enyhítő körülményként, mert dokumentummal alátámasztott, hogy azt a Vidékfejlesztési Minisztérium 2013. december 3. napján visszavonta. Mindezek alapján sem a történeti tényállás, sem a bűnösség köre nem módosult, ezért az alapügyben hozott ítélet hatályon kívül helyezésére és új ítélet meghozatalára nem kerülhetett volna sor, a perújítást, mint alaptalant el kellett volna utasítani, és mivel járulékos kérdésekben nincs helye perújításnak, ezért a terhelt és a védő polgári jogi igényre vonatkozó fellebbezésének elutasítását tartotta szükségesnek. E körben utalt még arra, hogy a polgári jogi igény előterjesztésére az előterjesztéskor hatályos szabályok szerint került sor. A kifejtettek alapján – nyilvános ülésen, amelyen nem kívánt részt venni – az Egri Törvényszék sérelmezett ítéletének a megváltoztatására és a perújítás elutasítására tett indítványt.

[5] A védő a másodfokú eljárásban a törvényszék határozatát – a polgári jogi igényre vonatkozó rendelkezés kivételével – törvényesnek tartotta, ezért annak a helybenhagyását indítványozta, míg a polgári jogi igény megítélésére nem látott lehetőséget, mert a kár összezszerűsége megfelelően nem tisztázott. Utalt továbbá rá, hogy a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 556. §-a egyértelműen meghatározza, hogy mikor és milyen terjedelemben kell előterjeszteni a polgári jogi igényt, és mivel ezen rendelkezésnek az alapügyben előterjesztett polgári jogi igény nem felel meg, így alaki hiba miatt is elutasításnak lehet helye. A terhelt az utolsó szó jogán csatlakozott a védőjéhez.

[6] Az ítéltábla elsődlegesen utal a Be. 645. § (5) bekezdésében írtakra, miszerint a fellebbezésre és a fellebbezés elintézésére LXXXI – LXXXIV. Fejezet rendelkezéseit kell értelemszerűen alkalmazni. Ebből következően az ítéltáblának abban kell állást foglalnia, hogy a jogorvoslatok tartalmára figyelemmel a felülbírálat teljeskörű-e vagy csak korlátozott. Az ügyészség a fellebbezésében kizárólag azt kifogásolta, hogy a perújítás nem volt megalapozott, ezért annak elutasítása indokolt. Az ügyészség nem támadta jogorvoslatában a tényállást, és csak azt kifogásolta, hogy a Be. 637. § (1) bekezdés g) pontja alapján kötelezően elrendelt perújítási eljárás nem hozott olyan nívumot, ami alapján az alapügy ítéletét hatályon kívül kellett helyezni és új ítéletet hoznia a törvényszéknek. Nem támadta továbbá a részbeni felmentő rendelkezést sem.

[7] Ugyanígy a terhelt és a védője sem kifogásolták a tényállást, sőt a terhelt a bűnösségét a terhére megállapított bűncselekményekben elismerte, azt nem vitatta. Jogorvoslatuk kizárólag a polgári jogi igényre vonatkozott.

[8] Az ítéltábla ebből arra a jogi álláspontra jutott, hogy a tényállás rögzült, a tényálláshoz kötöttség teljes, így a másodfokú bíróság a Be. 591. § (2) bekezdés a) pontjának megfelelően nem vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottságát és határozatát a törvényszék által megállapított tényállásra alapította, hiszen a fellebbezéseket a Be. 583. § (3) a) és b) pontja alapján jelentették be.

[9] Itt kell kiemelni azt a tényt, hogy a ... Megyei Főügyészség ... számú átiratának 4. oldal utolsó bekezdése tartalmazza azt, hogy a perújítás „az ítélet büntetéskiszabási részében” alapos a törvényszék döntése értelmében és „a perújítási eljárásban sem a bűnösséget megállapító, sem a felmentő rendelkezést nem érte támadás”. Ez pedig azt jelenti, hogy a Be. 590. § (8) bekezdése a fellebbezéssel nem sérelmezett rendelkezés felülbírálatát önmaga kizárta.

[10] Az ítéltábla a Be. 599. § (1) bekezdése értelmében nyilvános ülést tűzött és a Be. 590. § (3) bekezdése alapján az ítéletnek csak a fellebbezéssel sérelmezett rendelkezését bírálta felül azzal, hogy a felülbírálat kiterjedt a Be. 590. § (5) bekezdés a-d) pontjaiban foglaltakra is.

[11] A fellebbezések nem alaposak.

[12] A másodfokú bíróság a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perújítási eljárást perrendszerűen folytatta le, és nem vétett abszolút, az ítélet hatályon kívül helyezését eredményező eljárási hibát. Mivel a perújítás elrendelése a Be. 637. § (1) bekezdés g) pontja alapján kötelezően történt, ezért a Be. 646. § (6) bekezdés a) pontja alapján törvényesen és széles körben folytatott szakértői bizonyítást. Ennek eredményeként helyesen került megállapításra az, hogy a terhelt 2007. és 2013. között többféle – az elsőfokú határozatban részletezett – betegségben szenvedett, míg ... 1999-ben született gyermeke 2011. óta fekélyes vastagbélgyulladásban szenved, mely betegsége időközben súlyosbodott és 2013-ban ez már „második stádiumban” volt.

[13] A vádlott bűnösségének megállapítása törvényes, az ítéltábla nem észlelt olyan okot, mely alapján a felmentésnek vagy az eljárás megszüntetésének lenne helye.

[14] Az alapügyben hozott első- és másodfokú határozatokban a terhelt esetében a büntetés kiszabásánál enyhítő körülményként értékelték és vették figyelembe a nős, családos állapotát, a hatályon kívül helyezése általi jelentős időmúlást, a közbizalom elleni bűncselekmény vonatkozásában a bűnsegédi bűnrészesi szerepét, továbbá a „viszonylag idősebb korát (64. éves)”.

[15] Az idősebb életkor kapcsán az alapügyben eljáró másodfokú bíróság arra mutatott rá, hogy ez azért értékelendő a terhelt javára, „mert korábban őt pénzbüntetésre ítélték, mellyel kapcsolatban a törvényi mentesítés beállt”.

[16] A büntetés kiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56/2007. BK vélemény azt tartalmazza, utalva a Btk. 80. § (1) bekezdésére, valamint a 79. §-ra, hogy a büntetést a törvényben meghatározott keretek között céljának szem előtt tartásával úgy kell kiszabni, hogy igazodjék a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalmi veszélyességéhez, valamint az egyéb enyhítő és súlyosító körülményekhez. Ez a bíróságok számára azt a kötelezettséget jelenti, hogy a büntetés kiszabás során figyelembe jövő valamennyi alanyi és tárgyi tényt felderítsék, és a jogkövetkezmények alkalmazásakor értékeljék.

[17] Az alapügyben a büntetés kiszabásakor nem kerültek értékelésre a terhelt már akkor meglévő betegségei, hiszen ezt sem az Egri Törvényszék, sem pedig a Fővárosi Ítéltábla határozata nem tartalmazta. Az idézett BK vélemény II/12. pontja szerint az elkövető betegsége, jelentős mérvű rokkantsága vagy egyéb olyan körülmény, amely a büntetés elviselését megnehezíti, enyhítő hatású és akkor is értékelendő, ha a bűncselekmény elkövetése után állott elő. A II/4. pont értelmében az idős kor – a vele rendszerint együtt járó testi és szellemi hanyatlás, valamint tűrőképességcsökkenés miatt – enyhítő körülmény. Általában a nyugdíjkorhatárt meghaladó életkort lehet így értékelni.

[18] Az alapügyben eljárt bíróságok a határozatuk indokolásából kitűnően a terhelt életkorának nem a BK vélemény II/4. pontjában írt sajátosságait vették figyelembe a büntetés kiszabás során. Az ügyészi fellebbezés e körben csupán általánosságban kifejtett érvelése, ezért az ítéltábla álláspontja szerint nem helytálló, hiszen nem lehet azt mondani, hogy a terhelt 64. életévét értékelve a bíróságok a betegségeit is figyelembe vették a büntetés kiszabásakor.

[19] A kifejtettek miatt a terhelt már az alapügyben is meglévő, de figyelembe nem vett betegségei olyan új körülmények, amelyek nem nyertek értékelést korábban, ezért a rendkívüli jogorvoslat elutasításának nem volt helye, amit helyesen ismert fel az első fokon eljáró törvényszék. Indokait e körben osztotta az ítéltábla. Ugyanígy a terhelt gyermekének meglévő betegsége sem került értékelésre, pedig az is olyan nóvum, ami a család életét lényegesen megnehezítette, és ezt akkor is értékelni szükséges, ha a terhelt időközben külföldre távozott, arra pedig semmilyen adat nem merült fel, hogy családját ez idő alatt ne támogatta volna.

[20] Az elsőfokú bíróság további enyhítő hatást tulajdonított annak, hogy a terhelt a perújítási eljárásban már nem vitatta büntetőjogi felelősségét, a terhére rótt bűncselekmények elkövetését beismerte. Az ítéltábla álláspontja az, hogy ezt a beismerő magatartást még akkor is enyhítőként kell a terhelt javára értékelni, ha taktikai megfontolás vezérelte, miként erre az ügyészség fellebbezésében hivatkozott. Ugyanakkor a kitüntetés – amit a törvényszék a terhelt javára vett figyelembe – annak visszavonása folytán nem értékelhető a terhelt javára. E körben megjegyzendő, hogy az elismerést nem a terhelt kapta, hanem a kft. és ez csupán azt jelentette, hogy a cég pályázatát megvizsgálva a szakbizottság a kft-t a szőlő-bor termékcsoporthoz állami elismerésben részesítette, ami termelői csoport elismerést jelentett.

[21] Az elsőfokú bíróság helyesen alkalmazta a 2013. július 1. napján hatályba lépett 2012. évi C. törvényt (Btk.) és minősítette a terhelt bűncselekményeit e törvény szerint, mivel az új törvény feltételes szabadságra bocsátás szabályai tekintetében kedvezőbbek a terhelt számára.

[22] Tekintettel arra, hogy az anyagi jogi szabályok „keveredésének”, azaz két törvény alkalmazásának nincs törvényes lehetősége, ezért az ítéltábla álláspontja szerint az alapügy jogerős határozatának hatályon kívül helyezésére helyesen került sor.

[23] Az eddig kifejtettek alapján az enyhítő és súlyosító körülményeket szem előtt tartva szabta ki a törvényszék a terhelttel szemben a rendelkező részben írt mértékű szabadságvesztés büntetést az enyhítő szakasz alkalmazásával. A 3 év 6 hónap börtön fokozatú szabadságvesztés szükséges, egyben elégséges, lényeges súlyosítására az ítéltábla nem látott indokot, figyelemmel a bűncselekmények elkövetési idejére is.

[24] A közügyektől eltiltás mellékbüntetés is törvényes.

[25] A törvényszék ítéletének [134-136] bekezdéseiben helyesen megindokolta, hogy a pénzbüntetés kiszabásának már miért nem állnak fenn a feltételei.

[26] Az alapügyben hozott jogerős ítélet hatályon kívül helyezése következtében a perújítási eljárásban az Egri Törvényszék a ... Rt. magánfél polgári jogi igényével kapcsolatban ugyanazt a döntést hozta, mint az alapügyben eljáró bíróságok. A védelem e körben azt kifogásolta, hogy a polgári jogi igény kapcsán az eljárási szabályokban (2017. évi XC. törvény LXXXIX. Fejezete) jelentős változások történtek a korábbi büntetőeljárási szabályokhoz képest, és a magánfél által akkor előterjesztett polgári jogi igény alaki hibákban szenved, ezért annak elutasítására tett indítványt.

[27] A védői kifogás nem alapos. A Be. 870. § (1) bekezdése értelmében ugyanis e törvény hatályba lépésekor (2018. július 1.) folyamatban lévő büntetőeljárásban az ezt megelőzően, a korábbi jogszabály szerint végzett eljárási cselekmény akkor is érvényes, ha ezt az új büntetőeljárási törvény másként szabályozza.

[28] Ennek következtében a polgári jogi igény védő által indítványozott elutasítására nem volt törvényes lehetőség, ezért az ezt célzó védői indítvány nem foghatott helyt.

[29] A kifejtettekre figyelemmel az ítéltábla a törvényszék ítéletét a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta, feltüntetve a terhelt időközben megváltozott személyazonosító okmányának a számát a Be. 604. § (3) bekezdés c) pontjának előírása szerint.

Debrecen, 2021. június 29.

Dr. Háger Tamás sk. a tanács elnöke, Dr. Diószegi Attila sk. előadó bíró,
Dr. Bakó József sk. bíró

Záradék: Az Egri Törvényszék 10.B.6/2020/70. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla
Bf.IV.215/2021/14. számú végzése által a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2021. június 29.

Dr. Háger Tamás sk.
a tanács elnöke